Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 14/09/2026 10:43
Sayı: E-120.07.03-1939616

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

7/39325 GK 95

Sayı : E-72079556-610-22994788
Konu : Soru Önergeleri (7/39325)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30.01.2026 tarihli ve 1788785 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/39325 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/39325 Cevap Metni (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 62416ACB-49B5-4925-86DC-0490CA6F0F45 Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için:Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No:(312) 705 73 30

Niğde Milletvekili Sayın **Ömer Fethi GÜRER**'e Ait **7/39325** Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Engelli bireylerin yaşam koşullarının iyileştirilmesi, sorun ve ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik çalışmalar Bakanlığımızın görev ve sorumluluk alanında ülke genelinde yürütülmektedir. Ulusal politikaların engellilik kapsayıcı ve hak temelli bir anlayışla oluşturulması teşvik edilmektedir. Bu kapsamda; farkındalık çalışmaları, mevzuat revizyonu ve/veya oluşturulması, program ve projelerin yürütülmesi, ayrıştırılmış veri oluşturulmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Engelli bireylere ilişkin veriler; Bakanlığımız bilgi sistemleri, il müdürlükleri aracılığıyla tutulan idari kayıtlar ve hizmet sunum süreçleri çerçevesinde izlenmekte ve değerlendirilmektedir.

Sağlık Bakanlığınca yetkilendirilen hastanelerden alınan sağlık kurulu raporlarını baz alan Bakanlığımız Ulusal Engelli Veri Sistemi'nde kayıtlı olan Türkiye geneli engelli birey sayısı 4.7 milyondur.

Engelli bireylerin araç alımında uygulanan ÖTV ve MTV istisnasına ilişkin iş ve işlemler, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 7 nci maddesi kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığınca yürütülmekte olup 17.04.2026 tarihli ve 33227 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7577 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yapılan değişiklikle; bizzat kullanma amacıyla engelliliğine uygun hareket ettirici özel tertibat yaptıran malûl ve engelliler ile engelli sağlık kurulu raporunda ortopedik engelliliği yüzde 40 ve üzeri olup bu engel durumu nedeniyle sürücü belgesi alamayan malûl ve engelli bireylere de Kanun kapsamında belirlenen ve belli bir üst fiyat sınırını aşmamak kaydıyla alınan taşıtların ilk iktisabında 10 yılda bir defaya mahsus olmak üzere ÖTV istisnası uygulanacaktır.

Ayrıca, ortez, protez, tıbbî araç ve gereç, kişi kullanımına mahsus tıbbî cihaz, tıbbî sarf, basit sıhhi sarf ve iyileştirici nitelikteki tıbbî sarf malzemeleri gibi tıbbi malzemelere ilişkin iş ve işlemler, 24.03.2013 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği kapsamında Sağlık Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu uhdesindedir.

Diğer taraftan, ailesi olmayan veya ailesi yanında bakımı sağlanamayan engellilerin bakım ve rehabilitasyonu Bakanlığımıza bağlı resmi bakım ve rehabilitasyon merkezlerinde yatılı ve gündüzlü olarak sağlanmaktadır. Söz konusu merkezlerde engelli bireylerin öncelikle insan onuruna ve engelli haklarına uygun olarak bakımına, beslenmesine, korunmasına, becerilerinin geliştirilmesine ve sosyal hayata uyumuna ilişkin bakım ve sosyal rehabilitasyon hizmetleri sunulmaktadır. Bakım hizmetleri kapsamında; engelli bireylerin beslenmesi, korunması, temizliği gibi temel yaşam ihtiyaçları karşılanmakta iken sosyal rehabilitasyon hizmetleri kapsamında; engelli bireylerin olan ve geliştirilen yeteneklerinin ve becerilerinin korunması ve geliştirilmesi amacıyla sosyal, sportif, sanatsal, kültürel ve iş uğraşı faaliyetleri ile etkinlikler gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, 2026 yılı Temmuz ayı itibarıyla resmi bakım ve rehabilitasyon merkezlerinde sosyal/kültürel/sanatsal/sportif etkinliklere katılan engelli sayısı 5.185'dir.

Ayrıca Görme Engelliler Rehabilitasyon Merkezleri görme engelli bireylere (15 yaş ve üzeri) 6 (altı) aylık dönemler hâlinde eğitsel, sosyal ve mesleki rehabilitasyon programlarının uygulandığı, görme engelli bireyin sosyal hayata tam katılımını sağlamayı amaçlayan yatılı merkezlerdir. Ankara Yenimahalle Görme Engelliler Rehabilitasyon Merkezi ve İstanbul

Emirgan Görme Engelliler Rehabilitasyon Merkezinde görme engellilere rehabilitasyon programları uygulanmaktadır. Bu kapsamda, 2026 yılı Temmuz ayı itibarıyla İstanbul ve Ankara'daki merkezlerde temel eğitim ve rehabilitasyon hizmetini başarıyla tamamlayan 4.576 görme engelli birey kurs programlarını başarıyla tamamlayarak belgelendirilmiştir.

Bakanlığımıza bağlı resmi bakım ve rehabilitasyon merkezlerinin yanında Bakanlığımızca ruhsatlandırılan ve denetlenen özel engelli bakım merkezleri, engellilerin bakım ve rehabilitasyonu kapsamında yatılı ve gündüzlü hizmet sunmaktadır.

Engellilik Sağlık Kurulu Raporları, 20.02.2019 tarihli ve 30692 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Erişkinler İçin Engellilik Değerlendirmesi Hakkında Yönetmeliğin, "Erişkinler İçin Engellilik Sağlık Kurulu Raporunun düzenleme usulü" başlıklı 8'inci maddesinin (c) bendinde belirtilen *"Engele ilişkin klinik bulgular, ICD kodları, radyolojik tetkikler, laboratuvar bilgileri, tanı, doku, organ ve/veya fonksiyon kaybı ile engel oranı Ek-2'de yer alan muayene formuna uygun yazılır, imzalanır ve kaşelenir."* hükmü çerçevesinde düzenlenmektedir.

Sağlık hizmetlerinden alınacak katılım paylarına ilişkin iş ve işlemler ise Sağlık Uygulama Tebliği kapsamında Sağlık Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumunca yürütülmektedir.

Öte yandan, Bakanlığımızca Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma (SYD) Vakıfları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza yönelik başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli ve yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Bu kapsamda Bakanlığımızca 2022 sayılı Kanun kapsamında %40 ve üzeri oranda engelli raporu olan, sosyal güvencesi olmayan ve hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık geliri, asgari ücretin aylık net tutarının 1/3'ünden az olan Türk vatandaşlarına Engelli Aylığı; 18 yaşından küçük özel gereksinim düzeyi en az hafif düzeyde olan veya %40 ve üzeri oranda engelli olan yakını bulunan ve hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık geliri, asgari ücretin aylık net tutarının 1/3'ünden az olan Türk vatandaşlarına Engelli Yakını Aylığı bağlanmaktadır.

Bununla birlikte 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu hükümlerine göre 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun, 60/c-1 ve 60/c-3 kapsamındaki genel sağlık sigortalısı sayılanlar ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilerin hastane, ilaç, reçete, optik katılım payı muhteviyatında ödedikleri katılım payı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından söz konusu kişilere geri ödenmektedir.

Ayrıca yaşlı ve engelli vatandaşlarımızın ev temizliği ve kişisel bakımları gibi zaruri ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik Ulusal VEFA Programı, ihtiyaç sahibi engelli vatandaşlarımızın topluma uyumunu kolaylaştıracak her türlü araç gereç, cihaz, protez vb. ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik Engelli İhtiyaç Yardımı, özel eğitime ihtiyacı olan özel gereksinimli öğrencilere yönelik Engelli Öğrencilerin Ücretsiz Taşınması gibi yardım programları yürütülmektedir.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Bakanlığımız görev ve faaliyet alanında olmadığından değerlendirilememiştir.